

Grondwettelijk Hof

**PERSBERICHT
ARREST 157/2021**

Artikel 1 van de wet van 6 april 1847 “tot bestraffing van de beledigingen aan den Koning” schendt de vrijheid van meningsuiting

De kamer van inbeschuldigingstelling van het Hof van Beroep te Gent dient zich uit te spreken over de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel dat door het Spaanse gerecht is uitgevaardigd tegen een Spaanse onderdaan die in Spanje werd veroordeeld wegens smaad aan en ernstige beledigingen van de Spaanse Kroon. De kamer van inbeschuldigingstelling, die onderzoekt of dat misdrijf ook een misdrijf in het Belgische recht is (de strafbaarstelling in beide landen is een voorwaarde voor de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel), stelt vast dat smaad aan en ernstige beledigingen van de Koning ook in België strafbaar zijn, op grond van de wet van 6 april 1847 “tot bestraffing van de beledigingen aan den Koning”. De kamer van inbeschuldigingstelling wil evenwel van het Hof vernemen of die wet in overeenstemming is met de vrijheid van meningsuiting.

Het Hof is van oordeel dat artikel 1 van de wet van 6 april 1847 de vrijheid van meningsuiting schendt. Die bepaling bestraft beledigingen van de Koning met een bijzonder zware gevangenisstraf (zes maanden tot drie jaar gevangenisstraf), wat in beginsel strijdig is met de vrijheid van meningsuiting wanneer de straf wordt opgelegd voor geuite meningen in het kader van een politiek debat of een debat over aangelegenheden van algemeen belang. Bovendien beschermt die bepaling de reputatie van de Koning ruimer dan die van andere personen. Volgens het Hof beantwoordt de bepaling niet aan een dwingende maatschappelijke behoefte en is zij onevenredig met de doelstelling om de reputatie van de persoon van de Koning te beschermen.

1. Context van de zaak

In 2017 wordt een Spaanse onderdaan veroordeeld tot een jaar gevangenisstraf door het Spaanse gerecht, wegens smaad aan en ernstige beledigingen van de Spaanse Kroon. De kamer van inbeschuldigingstelling van het Hof van Beroep te Gent dient zich uit te spreken over de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel dat door een Spaanse magistraat is uitgevaardigd tegen die persoon, die zich in België bevindt.

De kamer van inbeschuldigingstelling, die de voorwaarde van dubbele strafbaarstelling onderzoekt (waarbij de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel moet worden geweigerd indien het feit waarop het betrekking heeft, niet strafbaar is in het Belgische recht), stelt vast dat smaad aan en ernstige beledigingen van de Koning in België strafbaar zijn op grond van artikel 1 van de wet van 6 april 1847 “tot bestraffing van de beledigingen aan den Koning”.

De kamer van inbeschuldigingstelling stelt een prejudiciële vraag aan het Hof over de bestaanbaarheid van die wet met de vrijheid van meningsuiting die wordt gewaarborgd door artikel 19 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 10 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens.

2. Onderzoek door het Hof

2.1. De ontvankelijkheid (B.4-B.8)

De Ministerraad voert allereerst aan dat de prejudiciële vraag klaarblijkelijk niet nuttig en dus onontvankelijk is. Volgens de Ministerraad wordt in de zaak voor de kamer van inbeschuldigingstelling hoe dan ook voldaan aan de voorwaarde van de dubbele strafbaarstelling, aangezien het Strafwetboek laster, eerroof en beledigingen strafbaar stelt.

Het Hof verwerpt die exceptie. Het Hof beklemtoont dat het aan de kamer van inbeschuldigingstelling toekomt te beoordelen of de feiten waarop het Europese aanhoudingsbevel betrekking heeft, al dan niet strafbaar zijn naar Belgische recht. Aangezien de kamer van inbeschuldigingstelling van oordeel is dat zij de wet van 6 april 1847 zal moeten toepassen om het bestaan van een dubbele strafbaarheid te beoordelen, is de prejudiciële vraag niet klaarblijkelijk zonder nut.

De Ministerraad voert bovendien aan dat de prejudiciële vraag enkel betrekking heeft op de strafbaarstelling van belediging van de Koning en dat zij geen betrekking heeft op de straffen waarin de bepaling voorziet.

Het Hof verwerpt die exceptie. Het Hof beklemtoont dat de prejudiciële vraag zich niet beperkt tot de toetsing van de strafbaarstelling en dat de beoordeling van de straf een essentieel onderdeel uitmaakt van de toetsing van een strafbepaling aan de vrijheid van meningsuiting.

2.2. Ten gronde (B.9.1-B.21)

Het Hof merkt allereerst op dat de wetgever heeft gewild dat het woord « belediging » ruim werd geïnterpreteerd : onder dat woord vallen alle uitingen die de eer of de goede naam van de Koning aantasten of die een oneerbiedigheid ten aanzien van de Koning tot uitdrukking brengen, met een zekere openbaarheid. Bovendien vereist het misdrijf geen kwaadwillig opzet. Wat de straf betreft, wordt het beledigen van de persoon van de Koning bestraft met een gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar, met een geldboete van 300 tot 3 000 euro (vóór de toepassing van de opdecimen) en met een ontzetting van de uitoefening van bepaalde rechten gedurende een periode van twee tot vijf jaar.

Het Hof beklemtoont dat de vrijheid van meningsuiting een van de pijlers van een democratische samenleving is. Het is van oordeel dat de bepaling een inmenging in het recht op vrije meningsuiting vormt. Om toelaatbaar te zijn, dient een dergelijke inmenging te zijn bepaald bij wet, een of meerdere wettige doelstellingen na te streven en noodzakelijk te zijn in een democratische samenleving, wat veronderstelt dat zij beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstellingen.

Het Hof stelt vast dat met de bepaling de wettige doelstelling wordt nagestreefd om de reputatie van de persoon van de Koning te beschermen. De wetgever wou bovendien twee andere doelstellingen nastreven: de onschendbaarheid van de Koning en de stabiliteit van het grondwettelijk bestel waarborgen. Rekening houdend met het feit dat de bepaling werd aangenomen in een historische context die fundamenteel verschilt van de huidige context en

met de evolutie van de opvattingen over wat noodzakelijk kan worden geacht in een democratische samenleving, is het Hof van oordeel dat het onderzoek van de wettigheid van die twee doelstellingen samenvalt met het onderzoek naar de noodzakelijkheid van de inmenging in een democratische samenleving.

Verwijzend naar de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, is het Hof van oordeel dat een gevangenisstraf die wordt opgelegd voor een misdrijf dat is gepleegd op het gebied van het politieke discours, slechts in uitzonderlijke omstandigheden toelaatbaar is. Evenzeer kunnen de doelstellingen tot het waarborgen van de onschendbaarheid van de Koning en de stabiliteit van het grondwettelijk bestel niet verantwoord worden dat de reputatie van de Koning ruimer wordt beschermd dan die van andere personen. Het Hof stelt vast dat de wet van 6 april 1847 beledigingen van de Koning bestraft met een bijzonder zware gevangenisstraf en dat zij de Koning bovendien een ruimere bescherming biedt dan die aan andere personen wordt geboden. De bepaling biedt de Koning ook in andere opzichten een ruimere bescherming : de geldboete is zwaarder, de draagwijdte van het misdrijf is ruimer en het misdrijf vereist geen kwaadwillig opzet.

Het Hof besluit daaruit dat, zowel op het vlak van de draagwijdte van het misdrijf als op het vlak van de strafmaat, de bepaling de reputatie van de persoon van de Koning ruimer beschermt dan die van anderen. De bepaling beantwoordt dan ook niet aan een dwingende maatschappelijke behoefte en is onevenredig met de doelstelling de reputatie van de persoon van de Koning te beschermen.

3. Besluit

Het Hof is van oordeel dat artikel 1 van de wet van 6 april 1847 strijdig is met de vrijheid van meningsuiting, gewaarborgd door artikel 19 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 10 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens.

Het Grondwettelijk Hof is het rechtscollege dat waakt over de inachtneming van de Grondwet door de verschillende wetgevers in België. Het Hof kan wetten, decreten en ordonnances vernietigen, ongrondwettig verklaren en schorsen wegens schending van een fundamenteel grondrecht of een bevoegdheidsverdelende regel.

Dit persbericht, opgesteld door de cel « media » van het Hof, bindt het Grondwettelijk Hof niet. De [tekst van het arrest](#) is te vinden op de webstek van het Grondwettelijk Hof.

Contactpersonen voor de pers : [Sarah Lambrecht](#) | 02/500.12.83 | [Frank Meersschaut](#) | 0475/325.218 | [Tim Souverijns](#) | 02/500.12.21

Volg het Hof via Twitter [@ConstCourtBE](#)